

Verksamhetsplan

Verksamhetsområde: Handikappomsorg

Avdelningschef: Per Enarsson

Period: 2010

1. Vision/mål/verksamhetsutveckling/aktiviteter/uppdrag

Sverige undertecknade 2007 FN-konvention om funktionshindrade personers rättigheter. FN:s barnkonventionen är internationell lag sedan 1990.

Handikappomsorgen ger insatser till funktionshindrade personer enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Socialtjänstlagen (SoL). Att ge stöd och service till personer med funktionshinder är en verksamhet inom området *social omsorg*. Med social omsorg avses insatser som består i att hjälpa människor med olika funktionshinder och/eller särskilda behov att hantera sin vardagsverklighet. Omsorgsarbetare tillsammans med brukaren söker bevara, utveckla, förändra, skapa livsstrategier för och i olika livssituationer. Handikappomsorgen svarar även för vissa insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt stöd till människor med psykiska funktionshinder via insatser från socialpsykiatri.

Handikappomsorgens insatser skall medverka till att människor med funktionshinder har ett innehållsrikt och meningsfullt liv och att den sociala omsorgen och omvårdnaden håller en hög kvalitet. Människor med psykiska funktionshinder ska få ett kvalificerat stöd var och en efter sina behov.

Handikappomsorgen ska utmärkas av

- Grunden för den svenska synen på jämlikhet är alla människors lika värde. Den ovillkorliga rätten till respekt för människovärdet förändras inte av ett funktionshinder, dess grad eller art. En person med funktionshinder skall ses som en medborgare med lika rätt och möjligheter att bestämma över sitt liv som andra människor.
- För personer med funktionshinder som har ett omfattande behov av stöd och service, och som inte kan bo i egen bostad, finns bostäder med särskild service. Personer som saknar förvärvsarbete och som inte deltar i utbildning har möjlighet till daglig verksamhet och sysselsättning.
- Enligt den nationella handlingsplanen ska det handikappolitiska arbetet särskilt inriktas på att identifiera och undanröja hinder för full delaktighet i samhället för människor med funktionshinder, att förebygga och bekämpa diskriminering samt att ge barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder förutsättningar för självständighet och självbestämmande.

2010-03-30

- Personer med funktionshinder ges stöd och service i det dagliga livets aktiviteter inklusive omvårdnad (social omsorg). Familjer med funktionshindrade barn kan få avlastning i form av avlösarservice och korttidsvistelse.
- Fritids- och kulturaktiviteter erbjuds funktionshindrade personer och handikappomsorgen skall verka för att det allmänna utbudet skall bli tillgängligt för alla.
- Insatser till funktionshindrade personer som ges enligt LSS och SoL, ska finnas tillgängliga i kommunen.
- Alla medarbetare ska arbeta utifrån ett hälsofrämjande förhållningssätt. Möjligheten att känna sig delaktig och kunna påverka sin situation ökar möjligheterna till hälsa och livskvalitet för såväl brukare som personal.

Mål/uppdrag 2010

Grunden för detta dokument är de av kommunfullmäktiga respektive vård och omsorgsnämnden (VoN) antagna mål, aktiviteter och uppdrag, vilka konkretiserats i övergripande verksamhetsplan för vård och omsorgsförvaltningen och verksamhetsplan för handikappomsorgen.

Utifrån den av VoN antagna rapporten 2005 "På lika villkor" pekas på tillkommande behov som handikappomsorgen behöver möta. Tillkommer uppdrag från förvaltningsledning till verksamheten.

Verksamhetsmål övergripande

Externa perspektiv

Ortsutvecklingsperspektivet

- Anordna verksamhetsnära utbildningar på gymnasial/högskolenivå som möjliggör studier för all personal i samverkan med utbildningsanordnare, landstinget och övriga kommuner i regionen.
- Skapa attraktiva livsmiljöer genom utveckling av boenden och dess närmiljö/trädgård.

Nyckeltal: Antal personer som deltagit i verksamhetsnära utbildningar.

Följs upp av alla verksamheter, redovisas i verksamhetsberättelserna.

Kommunens övergripande fokusområde som direkt påverkar förvaltningen

- Alla nämnder ska verka för integration och ta tillvara den kompetens nyanlända flyktingar och invandrare besitter.

Medborgarperspektivet

- Öka antalet dialogtillfällen mellan medborgarna och nämnden
- Under planperioden skall det hälsofrämjande/salutogena förhållningssättet implementeras i förvaltningen.

Nyckeltal: Antal aktiviteter för att öka medborgardialogen

Följs upp centralt, redovisas i vof verksamhetsberättelse

2010-03-30

Kommunens övergripande fokusområde som direkt påverkar förvaltningen

- Utveckling av kommunens hemsida.

*Interna perspektiv****Ekonomiska perspektivet***

- Ansvariga chefer skall utarbeta tydliga ekonomiska uppföljningar och prognoser, avstämda mot budget och med redovisning av åtgärdsförslag vid budgetavvikelser, åtföljda av konsekvensbeskrivningar.
- Få acceptans för modell för prognostisering av kostnadsutvecklingen inom LSS-området.

Nyckeltal: Antal åtgärdsförslag i relation till negativa budgetavvikelser.

Följs upp av alla chefer, redovisas i avdelningarnas verksamhetsberättelser.

Kommunens övergripande fokusområde som direkt påverkar förvaltningen

- Fortsatt satsning på nya investeringar och lokaler som främjar nya arbetstillfällen.
- Nya principer för kompensation och kostnadsfördelning avseende hyror är under utarbetande.
- Information om vad som är avgiftsfritt i kommunen ska arbetas fram.

Personalperspektivet

- Under planperioden skall kompetensutvecklingsplaner, med tydlig koppling till verksamhetsbehovet, upprättas för samtliga yrkeskategorier.
- Utveckla ledarskapet genom utbildning i hälsofrämjande/salutogent förhållningssätt.

Nyckeltal: Antal tillsvidare och visstidsanställda med och utan timvikarier en gång per år uppdelat på män och kvinnor. Antal fortbildnings/handledningstillfällen.

Följs upp per avdelning, redovisas i avdelningarnas verksamhetsberättelser.

Kommunens övergripande fokusområde som direkt påverkar förvaltningen

- För fortsatt kompetensförsörjning skall lönepolitiken utvecklas.
- Fortsatt satsning på kompetensförsörjningsprojektet.
- Levandegöra den goda arbetsplatsen i det dagliga arbetet.

Miljöperspektivet

- Samtliga verksamheter (100 %) i vård- och omsorgsförvaltningen skall källsortera.
- År 2010 ska 85 procent av de personbilar som används av vård- och omsorgsförvaltningen drivas med förnybara bränslen.

Nyckeltal: Antal verksamheter som källsorterar.

Följs upp av alla verksamheter, redovisas i verksamhetsberättelser.

2010-03-30

Kommunens övergripande fokusområde som direkt påverkar förvaltningen

- Miljömål skall tas fram. Utifrån de lokala miljömål som tagits fram under 2009 behöver det tas fram åtgärder och handlingsplaner för att kunna nå målen.
- Fortsatt arbete med energibesparande åtgärder med fokus på klimatpåverkande utsläpp.

Verksamhetsperspektivet

- Slutföra genomförandet av "Kvalité till er tjänst", KTT. Under planperioden skall all tillsvidareanställd personal ha genomgått utbildningen.
- 95 procent av alla enheter som genomgått KTT- utbildningen ska ha genomfört och redovisat ett förbättringsarbete.

Nyckeltal: Antal enheter som redovisat förbättringsarbeten.

Följs upp av alla verksamheter, redovisas i verksamhetsberättelserna.

Kommunens övergripande fokusområde som direkt påverkar förvaltningen

- Ökad samverkan för effektivisering inom och mellan kommuner.
- Ökad samverkan med universitet, högskola och andra utbildningsanordnare för närhet och fortsatt kompetensutbyte.
- Tydlig satsning på gemensamma IT-system för att förbättra kommunikation och samordningen med den nationella IT-strategin.
- Verksamhetsmålen bör ses över så att avläsning av målen är möjligt och målvärden anges för varje mål.

God ekonomisk hushållning

Följs upp i delårs- och bokslut.

Verksamhetsmål Handikappomsorg

- Ekonomi: Kostnaden per gruppboendeplats ska ligga i nivå med genomsnittskostnaden för jämförbara kommuner.
- Prestation: Erbjudande om gruppboendeplats skall erhållas senast 7,5 månader efter beslut.
- Kvalité: Minst 90 procent av svaren i brukarenkäten skall vara nöjda med gruppboendenas verksamhet.
- Analys och förändringsarbete med anledning av LSS- kommitténs slutbetänkande. Handikappomsorgen kommer under året att förbereda verksamheten för de förändringar som föreslås beslutas 2010 med preliminärt ikraftträdande 2011.
- Efter beslut från Von genomföra tjänstemannaöversyn av ny "plan för handikappomsorgen", nuvarande plan antogs 2005. Planen skall vara gemensam med äldreomsorg och beslutas av tillträdande nämnd januari 2011.
- Påbörja införande av WHO´s antagna modell om internationell klassificering av funktionshinder ICF. VoN beslutade 2009-12-10 att anta projektdirektiv för införande av ICF inom handikappomsorgen med början 2010.
- Redovisning av de åtgärder som vidtagits i samband med processkarläggning 2008/2009 i handikappomsorgen. *Redovisas i respektive områdes verksamhetsberättelse.*

2010-03-30

- Handikappomsorgen har deltagit jämförelseprojekt mellan tio kommuner inom ramen för ”mellannyckeln”. Efter KS beslut i april genomföra åtgärder efter åtgärdsplan. *Redovisas i respektive områdes verksamhetsberättelse.*
- Implementera statusrapport inom alla HO verksamhetsområden.

Myndighet

- Tydliggöra barns rättigheter enligt barnkonventionen.
- Beslut om nya riktlinjer och rutiner med anledning av ändrad praxis inom LSS/LASS/SoL.
- Alla som söker en LSS insats under året skall aktivt bli erbjuden en individuell plan. Nya riktlinjer är beslutade. *Utfall redovisas i verksamhetsberättelse.*
- Arbeta fram och implementera instrument för kollegial granskning av ärenden.
- Arbeta fram och implementera instrument för granskning av insatser utifrån genus och etnicitet.

Daglig verksamhet LSS/Sysselsättning SoL

- Slutrapportering till VoN av omställningsarbetet daglig verksamhet.
- Besluta om ändrad princip för utbetalning av rehabiliteringsersättning.
- Besluta av tider för öppethållande och omfattning av daglig verksamhet.
- Uppdatera planeringsunderlag tas fram för att möta det ökade behovet av daglig verksamhet.
- Starta nya arbetsgrupper som en följd av ökat antal brukare. Där det är möjligt ska integrering ske av grupper och enskilda brukare på företag och andra arbetsplatser.
- Se över möjligheter för hur socialpsykiatriens sysselsättning kan bli mera brukarstyrd.

Gruppboende/serviceboende/boendestöd

- Gruppboende yngre vuxna med ny tid driftsstart kv. 3, 2010. (*Se även under 3. Lokalförändringar*).
- Behov finns av ett boendestöd som en stödform mellan hemtjänst och bostad med särskild service. Ett boendestöd kan utgöra ett alternativ till gruppboende eller serviceboende. Prova om boendestöd kan utgöra ett alternativ till fler serviceboendeplatser.
- Ta fram planeringsunderlag för fler gruppboende platser. Flera tillkommande personer förväntas behöva samlad gruppboende eller serviceboende under året. (*se även under Volym*).
- Inrätta projekt för att utveckla metoder för begåvningsstöd (gäller all LSS verksamhet för personkrets 1 och 2).
- Inrätta tjänster som högskoleutbildad habiliteringspedagog vid minst en gruppboende under året.

Barn och Ungdom

Utifrån den av Vård och omsorgsnämnden antagna rapporten januari 2007 ”Översyn av handikappomsorgens stöd till funktionshindrade barn och ungdomar” har Vård- och omsorgsnämnden beslutat om ett antal uppdrag för handikappomsorgen.

Därutöver har behov för målgruppen setts över:

- Förbereda flyttning av korttidstillsyn (nuvarande Kryptan) till nya lokaler samt arbeta med lösningar för att hantera ett ökat behov av stöd. Att flytta

2010-03-30

korttidstillsyn är avhängigt Kultur och fritidsförvaltningens beslut att flytta ungdomsverksamheten från Inferno där handikappomsorgens korttidstillsyn är integrerad.

- Redovisa uppdrag att genomlysa fritidsverksamheten i syfte att öka samhällsintegration för personer med funktionshinder. Klart kv 1, 2010.
- Anställa högskoleutbildad habiliteringspedagog vid minst ett korttidsboende under året.
- Se över möjligheter till lägerverksamhet i samverkan med andra kommuner för barn och ungdomar med funktionshinder men utan utvecklingsstörning.

Socialpsykiatri/neuropsykiatri

- Genomföra nämndens beslut 2009-12-09 om inrättande av brukarråd i alla verksamheter. (Inom Daglig verksamhet/Arbete sysselsättning finns sedan tidigare en samverkansorganisation för brukarmedverkan.)
- Fortsatt samverkan med socialförvaltningen utifrån förslag på driftsform för ny verksamhet där personer med så kallad dubbeldiagnos problematik ingår. Socialförvaltningen är huvudman för sådan verksamhet.

Personlig assistans

- Fortsatt arbete med introduktionsprogram och kompetensutvecklingsprogram för personliga assistenter.
- Fortsatt integrering med poolsamordning rörande inloggning av assistenter hos brukare.

Personligt ombud

Handikappomsorgschefen sitter i styrgrupp för Personligt ombud.

- Personligt ombud verksamheten kommer att arbeta med dialogen till hyresvärdar under 2010.

Samrådsgrupper/kontaktpolitiker

- Former för samrådsgrupper som finns i handikappomsorgen där nämndens ledamöter deltar behöver utvecklas. Det åligger varje områdeschef att upprätta en fungerande samrådsgrupp. *Kommenteras i varje områdes verksamhetsberättelse.*

Samverkan med brukarorganisationerna

- Samspelet med brukarorganisationer är mycket viktigt. Respektive chef håller träffar regelbundet med brukarorganisationer aktiva i deras områden. Vid behov sker även möten med handikappråd och andra intresseföreningar.

Samverkan andra förvaltningar/myndigheter

- Fortsatt samverkan i aktuella forum/ärenden/frågor samt permanentande av gemensamt beredningsforum för ärenden med socialförvaltningen.
- Arbetsgrupp västra psykiatri (AVP) kommer under året att ta fram överenskommelse för att underlätta brukar/patientresor till psykiatri i Nyköping. *För fördjupad information se separat verksamhetsplan för AVP.*

Verksamhetsutveckling/projekt finansierade med externa bidrag.

(Övriga projekt finns under respektive mål)

2010-03-30

Statsbidrag för insatser inom vård och omsorg om äldre personer

Socialstyrelsen har fått regeringens uppdrag att förmedla stimulansbidrag till kommuner (baserat på befolkningsunderlag) för insatser inom vård och omsorg för äldre personer. Handikappomsorgen har utifrån att äldre personer med funktionsnedsättning kan få stöd av denna verksamhet kunnat disponera 300 tkr för ett matprojekt inom omsorgens särskilda boenden, "Sapere-projektet".

Statsbidrag för att förbereda sociala insatser inför ny vårdform

Statsbidrag för att förbereda och utveckla sociala insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning i samband med att en ny reform om öppen psykiatrisk tvångsvård träder i kraft. Utbetalning av statsbidraget är uppdelat på tre år och totalt har Katrineholms kommun hitintills tilldelats 1296 tkr, vilka har använts till särskild resursperson samt förstärkt utbildning.

Statsbidrag för utbildning inom psykiatriska området

Statsbidrag för utbildning inom psykiatriområdet för sju kommuner och landstinget har tilldelats 3500 tkr på två år. Utbildningen bedrivs till personal och brukare inom ramen för "Näckrosprojektet" under hela 2010.

Statsbidrag för anhörigstöd

Riksdagen beslutade den 13 maj 2009 att ett lagstadgat stöd till anhöriga ska införas från den 1 juli 2009. För Katrineholms kommun innebär detta ett riktat anhörigstöd med 656 tkr för 2009 och 1 312 tkr för 2010. Från år 2011 skall medlen ingå i de generella statsbidragen till kommunerna. Nytt är att kommunerna fått ett vidgat ansvar för anhörigstöd utifrån personer med funktionshinder.

2. Volym/omfattning

Antalet brukare och antalet insatstimmar beräknas öka under året:

- Antalet personer med funktionshinder berättigade till LSS är högre i Katrineholms kommun än övriga landet som en följd av verksamheter som tidigare drevs av landstinget inom kommunens gräns eller i närområde.
- Inom omsorgens gruppboenden och serviceboenden är alla platser upptagna och ett antal brukare (för närvarande 5 personer) kommer att behöva gruppboende/serviceboende under kv. 4, 2010.
- Daglig verksamhet och neuropsykiatri förväntas ta emot flera nya brukare bl.a. som en följd av att nya målgrupper, personer med autismspektrumstörningar, får rätt till insatser enligt LSS. Behov finns att starta nya arbetsgrupper.
- Inom socialpsykiatri planeras för hemtagning av brukare från behandlingshem. Svårigheter finns emellertid på grund av platsbrist i socialpsykiatrins boenden.

2010-03-30

3. Lokalförändringar

- I samarbete med KFAB planeras byggnation av ny gruppbofastad för unga vuxna i kvarteret Mejseln. Planerad inflyttning för brukare är 2010-10-01.
- Daglig verksamhet behöver utöka med nya lokaler till följd av fler antal brukare i daglig verksamhet. I första hand skall lokal sökas hos KFAB.

4. Ekonomi

Den ökning av kostnader till följd av att fler söker omsorg beräknas fortsätta 2010. Ökningen följer den nationella trenden (jfr. socialstyrelsens rapport handikappomsorg samt SCB-statistik). Det statliga LSS- utjämningsystemet visar att kommunens ersättning ökar kraftigt som en följd av ökad tjänsteproduktion. Ökning kommer inte med automatik funktionshindrade personer till godo då ersättningen utbetalas till kommunen centralt. Under 2009 gav utjämningsystemet kommunen 40,2 mkr (38 mkr 2008).

- Statusrapporter ska implementeras i all verksamhet inom HO under året.
- Ett instrument för prognostisering av LSS framtida LSS-kostnader ska prövas under året som en del i behovs och resursplaneringssystem för handikappomsorgen.

Handikappomsorgen kommer också via ett engångsanslag från nämnden bedriva kvalitetsutveckling på flera områden (*se ovan under verksamhetsmål*).

5. Investeringar

Investeringsbudget ska användas. Respektive chef tillser att äskade medel avropas så tidigt som möjligt under året.

Investering för utrustning gruppbofastad unga vuxna kommer att ske.

6. Personal

Handikappomsorgens verksamheter har olika behov av kompetens. Att ge stöd och service till personer med utvecklingsstörning, psykiska funktionshinder eller personer som drabbats av stroke, ms-sjuka och personer med neuropsykiatriska funktionshinder m.fl. svåra funktionshinder kräver förutom personlig mognad olika kunskaper och erfarenheter. Inom verksamheten finns flera olika professioner med gymnasie- eller högskolutbildning.

Under 2010 skall uppföljning ske av arbetsmiljöeffekter efter de kraftiga personalreduceringarna 2009. *Ansvarig är förvaltningsledningen.*

Personalrekrytering m.m.

Behov av att vid nyrekrytering alltid överväg att rätt kompetens rekryteras. Fortfarande anställs personer utan adekvat utbildning för handikappomsorg genom att vikarierat övergår i fast anställning. Handikappomsorgen har under 2009 arbetat med att sin rekryteringspolicy. Verksamheten ska särskilt arbeta för etnisk mångfald, en

2010-03-30

jämnare könsfördelning i arbetsgrupper, minska ohälsa och sjukfrånvaro samt ökning av tjänstgöringsgrader där det efterfrågats.

Ledarskap

Under 2010 kommer kommunen att genomföra en ledarskapsvecka v 39. Alla ledare skall planera för deltagande någon gång under veckan.

Vård- och omsorgsförvaltningen skall fungera som en lärande organisation. Som kompletterande verktyg för att utveckla delaktigheten används dialogmöten. Det personalpolitiska programmet skall följas. Hälsofrämjande/salutogent förhållningssätt skall införas.

Resultat redovisas i verksamhetsberättelserna

7. Kompetensutveckling

Handikappomsorgens utbildningsgrupp är samlande för dessa frågor. Förvaltningens kompetensutvecklingsmodell skall implementeras i alla verksamheter.

- Nyckelprojektet fortsätter under 2010.
- Varje område har förfogat över en budget motsvarande 500 kr/medarbetare att använda till kortare utbildningar.
- Personalhandledning kommer att fortsätta byggas ut.
- Matprojekt "Sapere" riktat till brukare och personal vid gruppboendestäder kommer att införas i samtliga särskilda boenden under hösten.
- Nytt klassifikationssystem för funktionshinder inom handikappomsorgen ICF börjar införas. Projektet löper på 3 år.
- Ergonomiutbildning genomförs.
- Övrig fortbildning ges inom ramen för "Kompetensutvecklingsplan för vård- och omsorgsförvaltningen" samt Kompetensutvecklingsdokument för handikappomsorgen.

Socialstyrelsen konstaterar bl.a. att "förutsättningar för systematiskt lärande på arbetsplatserna måste skapas". Behovet att höja medarbetares kompetens finns inom all vård och omsorgsverksamhet i Sverige. För handikappomsorgen innebär det successivt höjda krav på en grundläggande utbildning i handikappkunskap samt att rekrytera ett antal medarbetare med adekvat högskoleutbildning för habiliterings- och rehabiliteringsarbetet.

8. Miljöarbete

Samtliga arbetsställen ska ha infört källsortering enligt kommunfullmäktiges mål. Miljöledningsarbetet sker i enlighet med kommunens och handikappomsorgens miljöpolicy. *Redovisas i verksamhetsberättelserna.*

2010-03-30

9. Arbetsmiljö

Flera arbetsgrupper kommer under 2010 att få handledning med ”tid för reflektion” av extern handledare. Vid behov arbetsmiljöteamet anlitas. Då flera verksamhetsförändringar och neddragningar betingade av ekonomiskt läge genomförts kommer arbetsmiljöområdet att prioriterats.

Grundläggande ergonomi utbildning kommer att genomföras i verksamheter som har behovet.

10. Jämställdhet

Jämställdhetsplanen för 2010 tom 2012 är antagen.

Planen skall implementeras, följas upp och redovisas i verksamhetsberättelser.

Särskild satsning på genusperspektiv till handikappomsorgens brukare vid handläggning kommer att genomföras.

11. Värdegrund/Kvalitetsarbete

Handikappomsorgen följer den av förvaltningsledningen antagna Kvalitetsplanen. Kvalitetsarbetet bedrivs i enlighet med förvaltningens kvalitetssystem, nivåerna inom handikappomsorgen är ledningsgruppen och respektive områdes kvalitetsgrupp. Kvalitetsarbetet skall intensifieras 2010 som ett led i satsningar utifrån engångsanslaget 2010. Social samvaro och aktiviteter står i fokus.

Arbetet med den *gemensamma värdegrunden* kommer fortlöpande att fortsätta under året. Den dialog med all personal som har påbörjats vid personalmöten/arbetsplatsträffar rörande *lärande organisation* kommer att fortsätta. Ett *hälsofrämjande/salutogent förhållningssätt* eftersträvas i alla verksamheter. *Redovisas i verksamhetsberättelser.*

Under 2010 skall nya långsiktiga planer för äldreomsorg och handikappomsorg arbetas fram. Dessa planer skall ligga till grund för det för hela förvaltningen strategiska långsiktiga inriktningsdokument som skall ligga klart för politiskt beslut i början på nästa mandatperiod. *Förvaltningsledningen tar ett initialt ansvar.*

”Kvalitet till er tjänst” (KTT). Ny utbildningsplan finns och är beslutad av förvaltningsledningen. *Arbetet redovisas i verksamhetsberättelserna.*

Arbetet med dokumentation liksom nytt verksamhetssystem fokuseras 2010. *Handikappomsorg skall samverka med MAS. Arbetet redovisas i verksamhetsberättelse.*

Per Enarsson
Handikappomsorgschef